

ROUTE AALDEN

ALLE TIJD VOOR OERBELEVING

EEN DAG FIETSEN IN EEN VAN DE MOOISTE STUKJES VAN NEDERLAND VOELT ALS EEN MIDWEEK MEDITEREN. NOG VOOR JE OPSTAPT, ERVAAR JE EEN ULTIEM ONTSPANNEN GEVOEL. DE TIJD LIJKT ER GEEN VAT TE KRIJGEN OP HET JACHTIGE LEVEN VAN VANDAAG. BELEEF HET OERGEVOEL VAN DRENTHE.

TEKST **RUUD SLAGMOLEN**

CUNO DE BRUIN/MARKETING DRENTHE

CUNO DE BRUIN/MARKETING DRENTHE

‘Oer...’ Volgens de *Dikke Van Dale* is het een voorvoegsel dat het feitelijke woord extra versterkt. Oerkracht is dus meer dan zomaar kracht.

Oer staat voor robuust en authentiek. Dat is waarom Drenthe zich profileert als de ‘oer-provincie’ van ons land. Je fietst er door landschappen die zo natuurlijk zijn, dat het net lijkt alsof er geen mensenhand aan te pas is gekomen. Bossen en heidevelden in pure eenvoud. Plekken waar heden en een ver verleden elkaar met gemak ontmoeten. Dat begint al direct bij de start. Oud Aalden, met zijn klinkerweggetjes, is een van de mooiste esdorpen van Drenthe. Het dorp staat vol prachtige Saksische boerderijen. Voorheen bestonden die uit een open ruimte waar mens en dier op de lemen vloer met elkaar samenleefden. Het dak was van stro, later van riet. Kenmerkend is nog

OUD AALDEN, MET Z’N KLINKERWEGEN,
STAAT VOL PRACHTIGE SAKSISCHE
BOERDERIJEN. HET IS EEN VAN DE
MOOISTE ESDORPEN VAN DRENTH

altijd het fraaie rietvlechtwerk aan de zijkant op de schuren.

SCHILDER BIJ DE OUDE DORPSKERK

Dat authentieke karakter wordt nog eens versterkt door de ochtendmist die als een mystieke deken het esdorp en het omringende land bedekt. Ik kijk omhoog en zie hoe de herfstzon moeite doet om zich door de nevel heen te persen. Benieuwd hoe groot diens oerkracht is. Iets verderop, in Zweeloo, stal ik mijn fiets bij het toegangshek van de oude dorpskerk. Ruim 140 jaar geleden stond Vincent van Gogh hier ook. Exact op dezelfde plek. Hij verbleef toen enkele maanden in het zuidoosten van Drenthe. Daar trof hij een omgeving aan waar turfstekers en boeren hun rug krom werkten voor een schraal inkomen.

STOERE HERDERS

Maar Drenthe was eind negentiende eeuw niet alleen maar een provincie van geharde arbeiders. Van Gogh ontdekte er ook de ongerepte natuur met zijn imponerende heidevelden, en schaapherders met hun kudde. De schoonheid van het landschap en de eenvoud van het leven leverden hem veel inspiratie op. Vandaag tonen Zweeloo en Oud Aalden nog steeds hoe Drenthe er in die tijd moet hebben uitgezien. De houtwormen in de schuren hebben Van Gogh nog recht in de ogen gekeken. En ook het kerkje van Zweeloo, heel vredig in de ochtendmist, ligt er nog precies zo bij als toen Van Gogh het in 1883 vastlegde.

BETALEN MET SCHILDERIJEN

Naast Van Gogh kwamen ook andere kunstenaars op Zweeloo af. Maar het was voor de schilders niet eenvoudig om hier onderdak te vinden. De herbergiers hadden het niet zo op kunstzinnige vreemden. De oude herberg in Zweeloo, nu restaurant Tante Sweel, liet sommigen van hen toch overnachten, onder wie

Het kerkje van Zweeloo

Van Gogh Huis Drenthe in Veenoord

Brandtoren Poolshoogte

Van Gogh en de Duitser Max Liebermann, die Vincent had geadviseerd om hierheen te gaan. Ze betaalden de waard met een schilderij.

GRAF VAN DE PRINSES

Op m'n gemak fiets ik verder. Net buiten Zweeloo verhaalt een informatiebord over gevonden graven in deze omgeving. Zo'n 110 'veenlijken' kwamen hier uit de grond. Ze zijn vaak oeroud, maar door het lage zuurstofgehalte en zure grondwater van de veengrond zijn ze opvallend goed bewaard gebleven. Het beroemdste is de 'Prinses van Zweeloo', die zo'n 1600 tot 2000 jaar oud is. Archeologen vonden in het graf veel sieraden en zilveren toiletspullen, vandaar de naam. Op het Sleenerzand passeer ik de Galgenberg. "Hier stonden galgen die ter afschrikking dienden voor nieuwe bezoekers", vertelt een passant me. "En soms werden ze ook werkelijk gebruikt." Ik stap snel weer op.

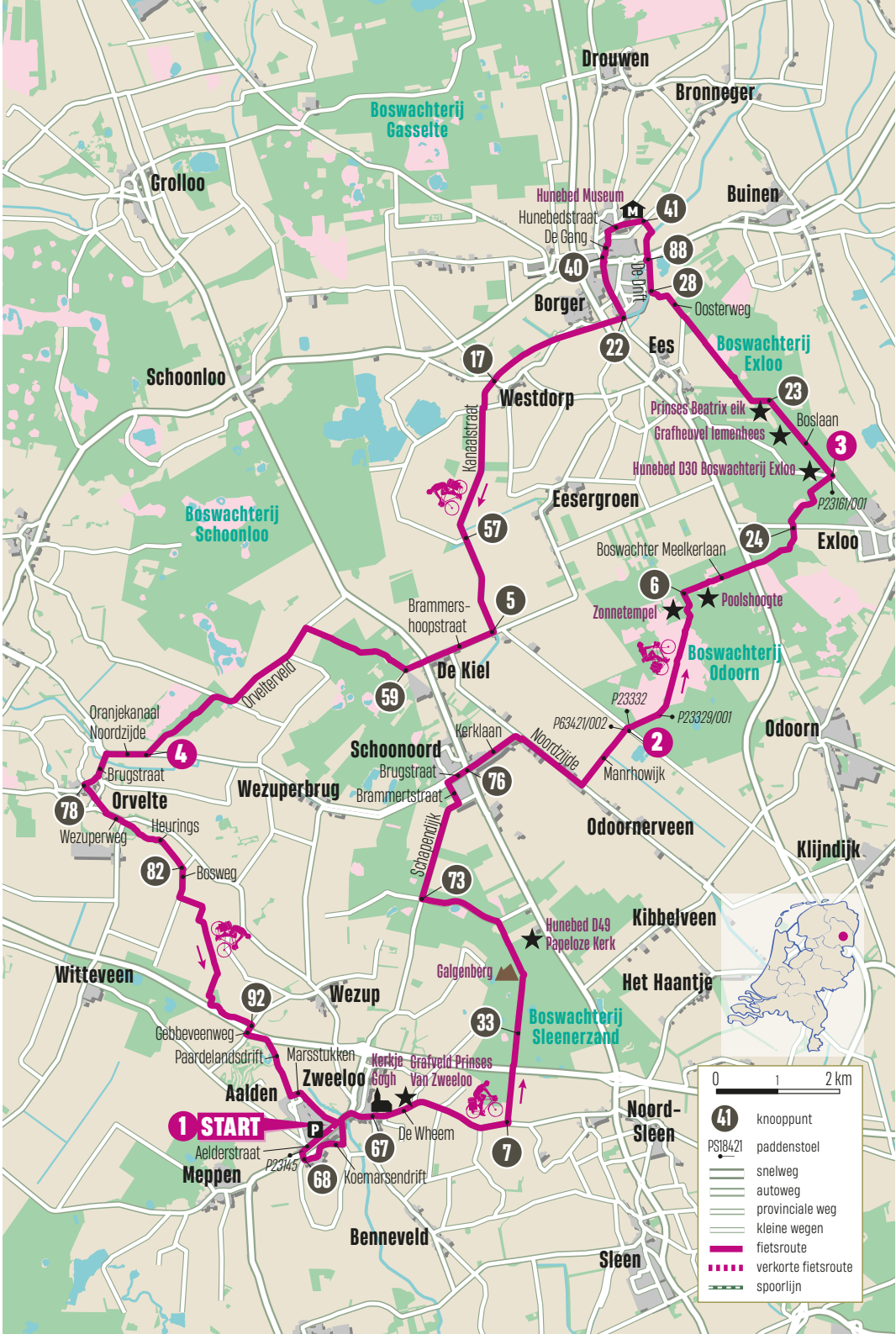
TOT BLOEDENS TOE

Na Schoonoord volgen de bossen en heidevelden rond Odoorn en Exloo. Tussen de uitgebloeide heide staat de landschapstempel *Ode aan de Zon*. Het kunstwerk heeft volgens maker Rob Schreefel een poëtische inhoud, en dat moet je

uit de vorm kunnen aflezen. Ik doe moeite, maar meer dan een modern hunebed zie ik er niet in. Even verderop liet boswachter Marinus Meelker in 1934 een heuvel aanleggen. Enerzijds was dat als werkverschaffing, anderzijds om vanaf de top poolshoogte te kunnen nemen van de nieuwe aanplant. Hij noemde het dan ook Poolshoogte. Maar de aanleg was allerminst een grap. De arbeiders moesten met kruiwagens het zand omhoog brengen – dusdanig zwaar werk dat een journalist er schande van schreef. Hij noemde de dertien meter hoge heuvel 'De bloedberg van Exloo', vanwege de tot bloedens toe kapotgewerkte handen van de arbeiders. Verderop plaatste boswachter Meelder een enorme zwerfkei die de aanplant van een eikenboom markeerde. Dit vanwege de geboorte van prinses Beatrix. Het was in 1938 de eerste boom van een nu immens bos. Maar niet alle heuvels hier zijn aangelegd. De glooiende Hondsrug ontstond in de voorlaatste ijstijd en was lang omgeven door water en zompig veen. Het was de enige plek waar je hoog en droog kon wonen en reizen. Nu is het gebied nog zo uniek dat Unesco het uitriep tot *Global Geopark*, een gebied met een unieke geologische waarde. Best bijzonder om te bedenken dat hier zo'n 12.000 jaar geleden mammoeten rondliepen.

INDRUKWEKKEND OUDJE

In Borger stal ik mijn fiets bij hunebed D27. Evenals al die andere grafmonumenten hier, is het ruim vijfduizend jaar geleden gebouwd. In de ijstijd kwamen reusachtige stenen mee uit Scandinavië. Na het smelten van het ijs bleven de keien achter. Met behulp van boomstammen stapelden de bouwers die keien op elkaar. En die waren niet misselijk: de grootste steen hier weegt meer dan 20 duizend kilo. Het hunebed zelf is 22,6 meter lang, het grootste hunebed van Nederland. En gebouwd met mensenhanden: over oerkracht gesproken.

Afkortingen

LA = Linksaf
 RA = Rechtsaf
 RD = Rechtdoor
 Y = Wegwijzer
 PS = Paddenstoel
 KP = Knooppunt
 ri. = Richting

ROUTE AALDEN

Start: Parkeerplaats Aelderhof, Aelderstraat 15/15A, Aalden

Afstand: 56 km

Navigatie: N52 47.460 E6 43.392 / N52.79100 E6.72320

1 De Start is met het parkeerterrein in de rug tegenover huisnummer 15/15a, de rode asfaltweg oversteken en LA, tegelfietspad op. Op 2e kruising bij P23145, LA weg oversteken en RD (*Oud Aalden*). Bij KP68 - 67 - 7 - 33 - 73 - 76 ri. KP36, maar bij P63421 KP-route verlaten en RD, het bos in.

2 In het bos bij P23332 ri. Odoorn. Bij P23329/001 RD ri. Exloo. Later ri. KP6 - 24 ri. 22, maar bij P63412/002 RA, weg oversteken en op T-kruising voor schuilhut LA, asfaltfietspad op.

3 Later ri. KP23 - 28 - 88 - 41 - 40 - 22 - 17 - 57 - 5 - 59 ri. 66, maar als bos ophoudt, op kruising bij P23161/001, KP-route verlaten en LA (*Orvelterweg*).

4 Einde weg, op T-kruising RA ri. KP78 - 82 - 92 ri. 67. In **Aalden**, als KP67 voor 2e keer LA gaat KP-route verlaten en RD (*Marsstuken*). Einde straat, op T-kruising RA, tegelfietspad op en bij huisnummer 15/15a, LA weg oversteken en terug naar Start.

FietsActief route-archief

Je vindt het volledige routeverhaal plus de beschrijving terug op fietsactief.nl/routeaalden

Speciaal voor abonnees

